

ності Національного антикорупційного бюро розслідування кримінальних проваджень за ст. 159-1 КК України, якщо вартість предмета злочину або завданої ним шкоди в 100 і більше разів перевищує розмір МЗП, встановленої на 1 січня відповідного календарного року, протягом якого вчинено злочин.

1. Про вибори народних депутатів України: Закону України поточна редакція від 18.10.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4061-17>. Дата доступу 28.10.2019.

2. Про вибори Президента України: Закон України від 05.03.1999. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-14/stru>. Дата доступу 28.10.2019.

3. Про місцеві вибори: Закон України поточна редакція від 28.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-19>. Дата доступу 28.10.2019.

4. Про політичні партії в Україні: Закон України від 18.10.2019. URL: <https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>. Дата доступу 28.10.2019.

Батрак А.В.

курсант факультету підготовки
фахівців для органів
досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Сердюк Л.М.

кандидат юридичних наук, доцент
кафедри теорії та історії держави
і права
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АБСЕНТЕЇЗМУ: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Участь у виборах є не лише інструментом залучення громадян до політичного процесу в демократичних режимах, а й одним з головних джерел легітимності обраних посадовців. Вибори, як і саме поняття легітимності влади є показником цивілізованості суспільства та його демократії. Динаміка участі у виборах вказує на стійку тенденцію зменшення активності виборців від часів проведення перших виборів у незалежній Україні. Це явище є типовим для постсоціалістичних європейських країн, які здобули незалежність на початку 90-х років.

Також, цікавим питанням є те, що саме є причиною, а що наслідком? Чи висока явка на вибори спричинює більшу довіру до влади чи збільшення

довіри до влади підвищує явку на вибори. Це питання для подальшого, більш глибокого дослідження, але, на нашу думку, ці поняття взаємопов'язані, може спостерігатись як прямий, так і зворотній зв'язок.

Ще одним критерієм, що хоч й не прямо, але доводить важливість явки на вибори, як складової легітимності влади, - поріг явки на вибори. Поріг явки на вибори визначається як мінімальне число виборців, що мають проголосувати, щоб вибори визнали дійсними. Так у Великобританії, Канаді, Іспанії, а також в США мінімальний поріг явки виборців в даний час відсутній, і питання обов'язкового голосування регулярно піднімаються в політичних колах, особливо після підведення підсумків чергових не зовсім вдалих, з точки зору легітимності, виборів. Наприклад, відповідно до законодавства Литви, вибори за пропорційною системою визнаються законними в тому випадку, якщо на виборчі дільниці прийшло понад чверть зареєстрованих виборців[4]. Обов'язкова явка на вибори зафіксована в австралійському законодавстві з 1924 року. Штраф за порушення – близько 13 доларів. Якщо людина в силу будь-яких причин не може проголосувати, то потрібно про це заздалегідь повідомити виборчком, тоді штраф платити не доведеться.

Якщо виборець відмовляється від сплати штрафу, то його справу відправляють в Суд магістратів, а це загрожує вже великими втратами – штрафом у розмірі 50 австралійських доларів плюс оплата судових витрат. Якщо громадянин не виконує рішення суду, то його можуть залучити до цивільних робіт, арешту майна або заарештувати на 1-2 дні. Обов'язкове виборче право в Бельгії існує з 1893 року. За першу неявку на вибори можуть покарати штрафом в розмірі 50 євро. Якщо виборець не з'явиться на вибори вдруге – йому доведеться заплатити вже 125 євро. Особливо «злісні прогульники» можуть позбутися виборчого права на десять років, а також можливості займати державну посаду.

Україна, наприклад, скасувала обов'язковий рівень явки виборців в 1998 р, після того як декілька разів поспіль додаткові вибори в 1994 р так і не забезпечили підвищення явки до необхідного рівня. Дана ініціатива є прикладом того, як влада, зіткнувшись з проблемою низької явки виборців, вирішує взагалі скасувати поріг явки, не вдаючись до заходів щодо її збільшення [2].

Виходячи з даної ситуації, з метою забезпечення більш справедливого представництва інтересів суспільства в політичних процесах, створення рівних умов для виборців з пасивною громадською позицією доцільно запропонувати деякі зміни до законодавства, запровадивши обов'язковий вотум, тобто громадський обов'язок виборців взяти участь у голосуванні.

Крім того, необхідно встановити контроль з боку органів влади за особами, які ухилилися від виконання громадянського обов'язку у вигляді адміністративної відповідальності й інших обмежень, зокрема у вигляді додаткового оподаткування - за неявку на вибори та не взяття участі у голосуванні без поважних причин, що в свою чергу повністю відповідає суті безпосередньої демократії - прийняття рішення більшістю населення, а не тільки

більшістю, яка взяла участь у голосуванні.

Отже, на сучасному етапі розвитку виборчого законодавства, явка на вибори все ще означає легітимність влади. Також, слід наголосити, що участь громадян, які мають право голосу на виборах є громадським обов'язком, який кожен повинен виконувати.

1. Рябов С. Г. Легітимація влади: до формулювання програми соціальнофілософського дослідження [Електронний ресурс] / С. Г. Рябов // НАУКОВІ ЗАПИСКИ. Том 12. ПОЛІТОЛОГІЯ. - 1999. - Режим доступу доресурсу: http://elib.ukma.edu.ua/NZ/NZV121999/04_giabou_s.pdf.

2. Рябов С.Г. Політичні вибори: Навчальний посібник — К.и Тандем, 1998. — 96 с.

3. Офіційний сайт Центральної Виборчої Комісії України. Режим доступу: <http://www.cvk.gov.ua/>

4. Журнал Naviny. Выборы в парламент в Литве признаны состоявшимися 14.10.2012.

Бересток К.В.

*курсант факультету підготовки
фахівців для органів досудового
розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

Науковий керівник:

Сердюк Л.М.

*кандидат юридичних наук, доцент
теорії та історії держави і права
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ ДО ОХОРОНИ ПУБЛІЧНОГО ПОРЯДКУ ПІД ЧАС ВИБОРІВ

Свобода права вибору – це фундаментальне право людини, закріплене в низці міжнародних інструментів в галузі прав людини, в тому числі в Копенгагенському документі ОБСЄ 1990 року. Це право лежить в основі будь-якого демократичного суспільства, даючи можливість кожному публічно висловлювати погляди, які можуть не збігатися з думкою більшості і бути непопулярними. Держави зобов'язані поважати і захищати це право та забезпечувати його реалізацію.

Як свідчить вітчизняна та зарубіжна практика, демократичні вибори є формою прямої влади народу в демократичній державі, тому особливе зна-